

DEBAT CIUTADÀ (LXXV): DIA INTERNACIONAL DE LA DONA

LA BRETXA TORNA A AUGMENTAR

DONA

Reprenent la sèrie de monogràfics amb motiu del Dia Internacional de la Dona, aprofitem per presentar els resultats d'una investigació que pretén analitzar i avaluar l'opinió que té la ciutadania de la nostra comunitat respecte a la situació real de la dona a les Illes Balears.

No hi ha dubte que s'ha avançat molt en l'aspecte legislatiu en referència a un tractament homogeni entre home i dona als diferents àmbits de la vida personal i laboral. Però les lleis, encara que necessàries, no són suficients. Encara pesen, com es podrà veure al llarg de la revista, els tics masculistes que dominen la nostra societat.

També hem volgut parar una especial atenció al greu problema de la violència de gènere. Una vegada més hem de dir que la Llei Orgànica de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere és un instrument vàlid però no suficient. Val a dir, però, que aquestes lleis es continuen posant en qüestió per la dreta més reaccionària en la recerca de rèdit electoral. Per aquest motiu hem volgut saber quina és la percepció de la ciutadania balear davant aquesta xacra.

Com es pot comprovar, encara queda molta tasca a fer per a que la dona pugui practicar realment els seus drets com a persona amb igualtat de condicions que els homes.

Mostra: 400 entrevistes
Error màxim: +-5,5%
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: Febrer-març 2023

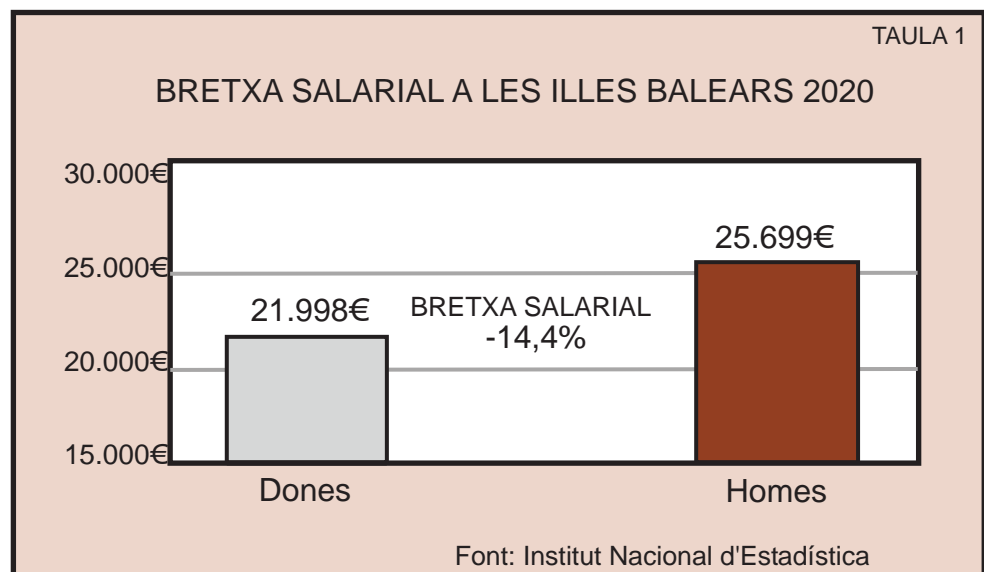
Segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística les dones treballadores de les Illes Balears, el 2020, cobraven, de mitjana, un 14,4% menys que els homes. Per tant la bretxa s'ha incrementat en un 1,2% respecte del 2019, malgrat la pujada del SMI. Això traduït en guanys anuals suposa que les dones cobren, de mitjana, 21.998€ enfront dels 25.699€ dels homes, és a dir 3.701€ menys. Aquest augment ve motivat per la pandèmia de la COVID-19, sent la comunitat que va experimentar un major augment respecte de l'any anterior, malgrat que continua sent una de les comunitats amb una bretxa menor.

La bretxa no radica en el fet que les dones cobrin menys que els homes per fer la mateixa feina. Això, deixant de banda que és il·legal, només és una de les causes que l'expliquen. Les causes són múltiples. Segurament, la principal la constitueix el fet que les dones, en general, desenvolupen feines molt menys valorades, tant econòmicament com social, que les desenvolupades pels homes. Una altra causa és l'anomenada

"segregació horitzontal", és a dir, les dificultats de les dones per accedir a determinades professions. Es verifica en la predominança de les dones cap als sectors tradicionals feminitzats i la dificultat de les dones per accedir a càrrecs generalment estipulats com "masculins".

Una tercera causa la trobem en la "segregació vertical", les dificultats de les dones per poder desenvolupar-se professionalment. És a dir, les desigualtats que limiten que la dona ocupi llocs de poder decisor (sostre de vidre) així com les condicions laborals que les afecten: són les que treballen més a temps parcial i en situacions de precarietat.

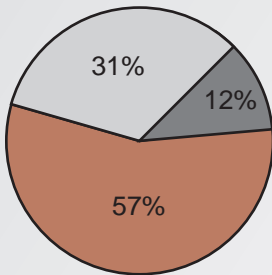
Un altre factor és el fet que les dones són les que es fan càrrec de la cura dels fills i de les persones dependents del seu entorn familiar, això les obliga a acollir-se a algunes mesures de conciliació, com ara la reducció de jornada, la qual, tot i ser una de les mesures de conciliació més demanades també suposa una reducció del salari.

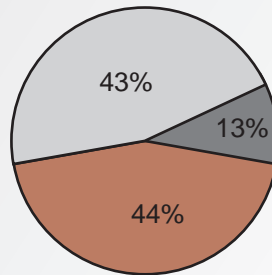
VIDA LABORAL I CONCILIACIÓ

Un 57% de la ciutadania considera que la dona té més dificultats que l'home per accedir al mercat laboral. Els motius tenen molt a veure amb situacions com la possibilitat d'embaràs, així com que la dona sol fer front a qualsevol emergència de l'àmbit familiar i a situacions de dependència en l'àmbit familiar. Aquesta primera dada es confirma quan la majoria de persones (44%) opina que la dona ho té més difícil que l'home a l'hora d'accedir a una mateixa feina. Un significatiu 56% considera el fet constatat de què la dona té un sou inferior que l'home per realitzar un treball d'ídèntiques característiques. Aquestes situacions afecten el conjunt de dones però no hi ha dubte de què les més afectades són les que ocupen les franges de treball menys qualificat. En el cas de professionals o de càrrecs directius, aquesta discriminació, encara que existeixi, és menor.

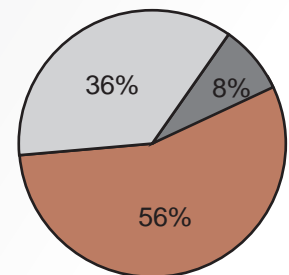
La dona té més dificultat que l'home per accedir al mercat de treball

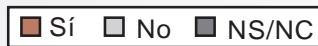
La dona té més dificultat que l'home per accedir al mateix lloc de feina

A igualtat de condicions del lloc de treball, el sou de la dona és inferior al de l'home

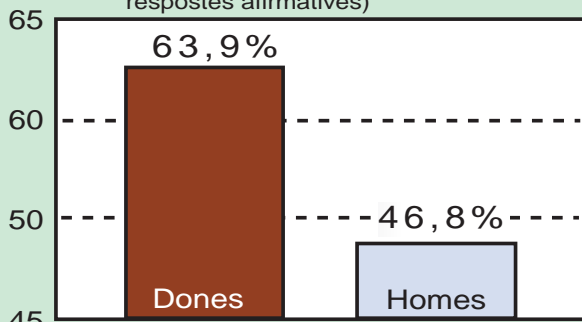

TAULA 2

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer-març 2023

TAULA 3
Persones que creuen que la conciliació de la vida familiar y laboral és complicada o molt complicada (% respostes afirmatives)

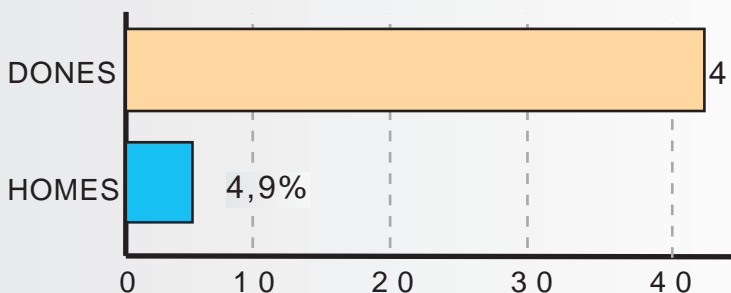
Font: Baròmetres Gadeso. Febrer-març 2023

Com ja hem esmentat, les dones són les que, habitualment, s'encarreguen de la cura dels fills i filles, quan encara no es poden valdre per ells mateixos, i de les persones de l'àmbit familiar en situació de dependència (avis, familiars amb discapacitat, persones amb alzheimer...). Això les obliga, en molts casos, a haver d'acollir-se a mesures de conciliació a haver de deixar, temporalment, la seva feina o fins i tot no incorporar-se al mercat laboral fins que els fills ja siguin grans. En aquest sentit, per a les dones, i per a alguns homes, la conciliació de la vida personal, familiar i laboral es fa força complicada o molt complicada. Així ho pensen el 63,9% de les dones enquestades. Per part seva els homes veuen la conciliació com a cosa de les dones, com ho demostra el fet que només l'1,5% dels homes es van acollir al permís de paternitat el 2018. Així i tot, el 46,8% d'ells creu que la conciliació és complicada o molt complicada.

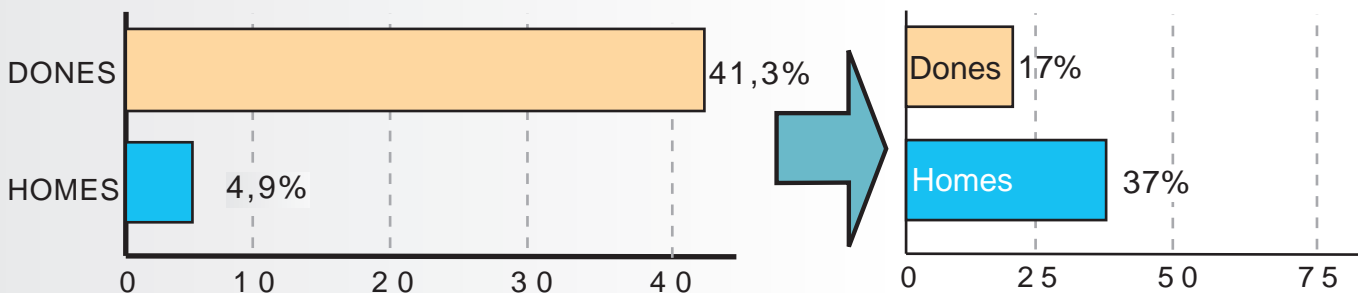
TAULA 4

MESURES LEGISLATIVES DE CONCILIACIÓ

Persones que han fet ús d'alguna mesura legislativa de conciliació

Persones que han tingut problemes o han patit conseqüències negatives per l'aplicació de mesures de conciliació

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer-març 2023

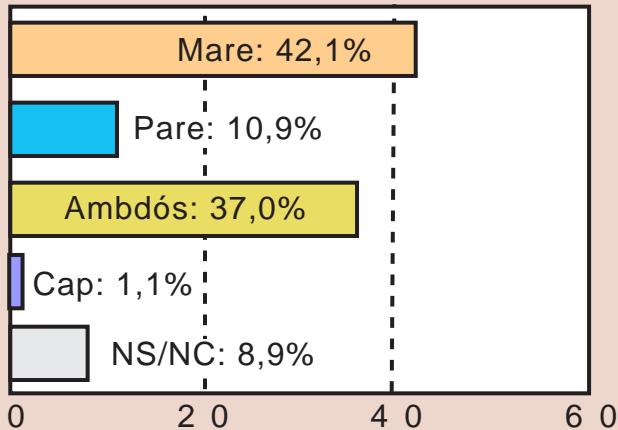
Un cop més, la majoria de les persones que han fet ús d'alguna mesura de conciliació pertanyen a les diverses administracions públiques. Encara que l'índex sigui baix, el percentatge de dones que fan ús d'aquestes mesures és molt superior al dels homes. Val a dir que el 37% dels homes, front el 17% de les dones, que fan ús de les mesures de conciliació manifesta haver tingut dificultats, probablement perquè es considera que hauria de ser la dona la que hauria de fer ús de les mesures.

LA DONA A LA VIDA FAMILIAR

A les taules adjuntes queda palesa una primera conclusió ja exposada a la pàgina anterior: continua vigent la "típica" divisió de responsabilitats entre homes i dones. Malgrat que aquestes desenvolupin tasques professionals i laborals fora de casa i col·laborin activament en l'economia familiar, segueix essent responsabilitat de la dona l'educació dels fills i filles i la realització de les tasques domèstiques.

TAULA 5

¿Quin membre de la parella hauria de demanar permís de paternitat/maternitat quan tenen un fill o filla?

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer-març 2023

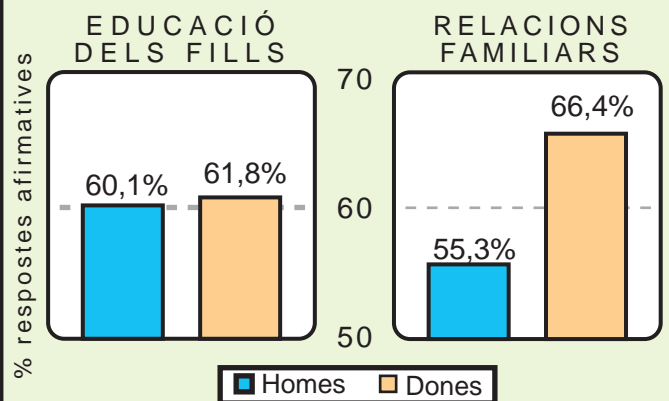
El 60,1% dels homes, enfront del 61,8% de les dones, consideren que l'educació dels fills es pot veure perjudicada per les dificultats de compaginar la vida laboral i familiar. Si es fa una lectura acurada de la dedicació que els pares i mares dediquen als seus fills, es pot deduir que molts de pares es manifesten més preocupats que les mares precisament perquè consideren que la responsabilitat dels fills correspon a les dones i que, per motius laborals, tenen menys temps per dedicar-hi.

En canvi les dones consideren més que els homes que les relacions familiars es poden veure perjudicades per la manca de conciliació de la vida familiar i laboral. Hauríem de demanar-mos que s'entén per relacions familiars. Si es veu el temps que dediquen els homes i les dones a les tasques de la llar, es pot deduir que no és estrany que els homes puguin concretar les relacions familiars en temes com tenir el sopar a taula. Val a dir, però, que amb l'implementació dels plans d'igualtat a les empreses, es detecta un lleuger canvi de tendència.

Un 42,1% considera que les mares són les que han de demanar el permís de maternitat quan tinguin un fill, enfront de l'escàs 10,9% que considera que ho hauria de fer el pare. Les xifres parlen per elles mateixes, malgrat que han millorat respecte al 2022. Resulta altament significatiu que un 37% consideri que en el cas de tenir un fill o filla ambdós membres haurien de demanar un permís de paternitat o maternitat. Sense tenir en compte la dificultat objectiva de la cura dels fills. Encara que pugui parèixer una solució, no ho és el plantejament de "guarderies" per infants, únicament de caràcter assistencial.

Un 1,1% (xifra inferior al 2022 que era d'un 4,1%) opina que en cas d'esdevenir pares, cap dels dos progenitors, en el cas que els dos facin feina, hauria de sol·licitar la baixa per maternitat o paternitat. En determinats casos, quan el sol·licitant sigui el pare, poden sorgir dificultats per part dels empresaris o dels companys de feina, però cada vegada amb menys freqüència. En el cas de la dona la dificultat és prèvia: la no contractació de dones en edat fèrtil.

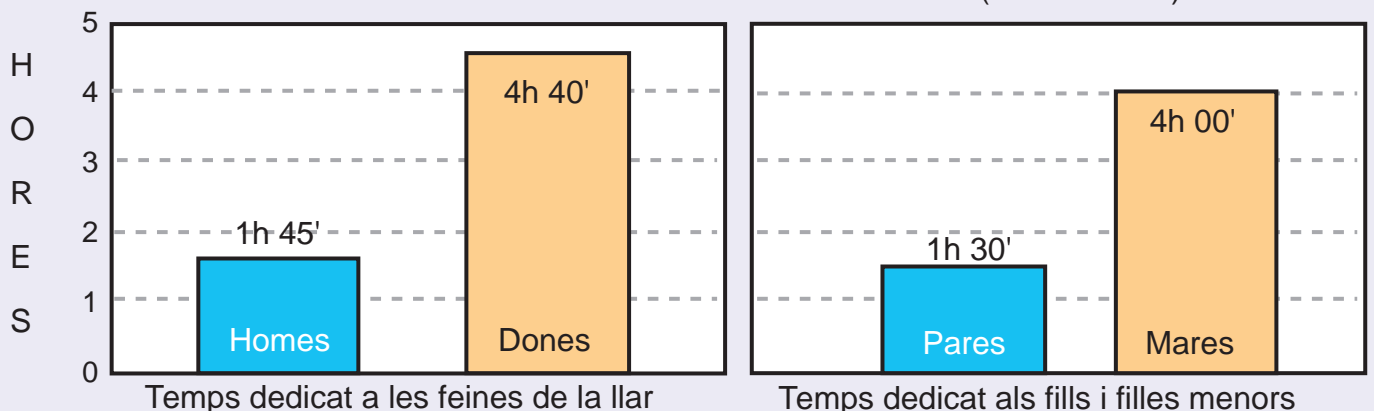
TAULA 6 Les dificultats per a compaginar la vida familiar i laboral perjudiquen:

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer-març 2023

TAULA 7

DEDICACIÓ A LES TASQUES DOMÈSTIQUES (PER SEXES)

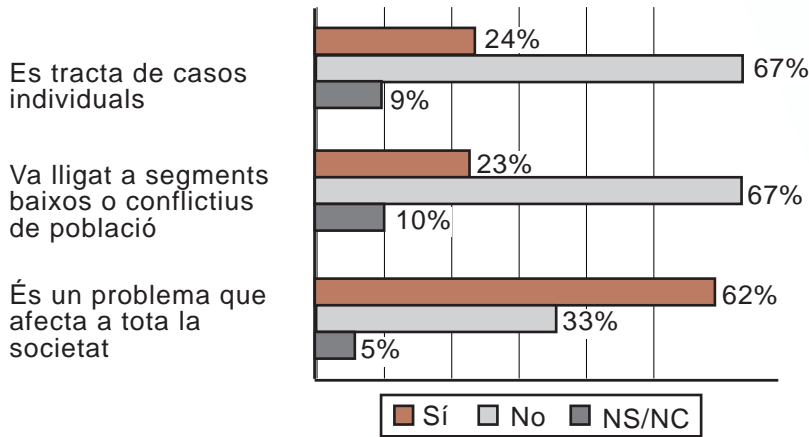
Font: Baròmetres Gadeso. Febrer-març 2023

VIOLENCIA DE GÈNERE

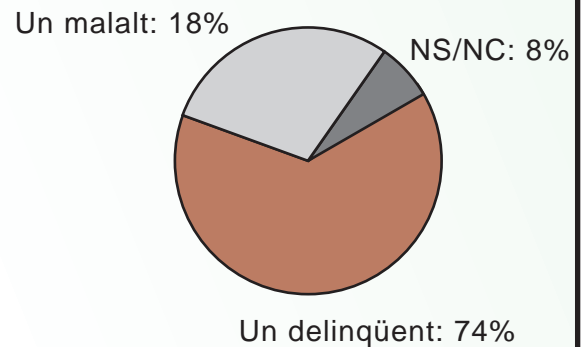
Encara que des d'alguns sectors de la dreta es vulgui tergiversar el vertader rerefons d'aquesta violència anomenant-la violència domèstica en comptes de violència de gènere o masclista, sembla clar que la societat en general i les dones en particular van prenent consciència del greu problema que suposa aquesta xacra, la qual, és un dels majors factors que limiten la llibertat, ineludible, de les dones. Les morts de dones a mans de les seves parelles o successos com els de les violacions grupals han contribuït a la presa de consciència, molt necessària, no només per part de les dones sinó que per part de molts homes. El 23% creu que afecta només a "sectors socials baixos o conflictius", el 62% opina que és un "problema social" i el 24% pensa que es "tracta de casos individuals".

Malgrat que ha disminuït, és preocupant que encara un 18% consideri que l'agressor és simplement un malalt, mentre que un 74% el considera purament un delinqüent, xifra superior a la de 2022 que era d'un 62%.

VIOLENCIA DE GÈNERE

L'AGRESSOR ÉS...

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer-març 2023

A MODE DE CONCLUSIÓ

- 1) La bretxa salarial de gènere continua sent força elevada tot i que Balears és força més baixa que la mitjana estatal. Només Canàries està per darrere de les nostres illes.
- 2) Existeix una percepció de que la compatibilitzar la vida familiar i la vida laboral és complicat, especialment per les dones.
- 3) Rellevància dels abandonaments femenins del lloc de treball motivats per raons familiars (embarassos, cura de fills...).
- 4) La responsabilitat familiar continua essent cosa de les dones
- 5) Hi ha poques oportunitats per a compaginar la vida familiar i laboral als llocs de feina (per exemple, escoletes d'infants, distribució flexible d'horaris, etc).
- 6) Existeixen dificultats per l'exercici dels drets de conciliació recollits en la legislació.
- 7) Continua arrelada a la nostra societat la divisió sexual del treball.
- 8) Encara es mantén una percepció absolutament masclista de la violència de gènere, la qual es tergiversada com a violència domèstica per sectors de la dreta més rànica.

#PalmaSostenible
El contenidor marró és al teu barri

SEPARA L'ORGANICA

Escaneja'm i accedeix al vídeo informatiu

La targeta ciutadana t'obre el nou contenidor

Ajuntament de Palma
EMAYA Vivim Palma verda